

Les raons d'un rebuig

Els professionals catalans diuen no al decret sobre el cinema auspiciat pel ministre Semprún. El diàleg, que ha quedat obert, no trau pes a les crítiques que el món cinematogràfic català fa al nou intent, fracassat, de regular aquesta indústria.

Assumpció Maresma

Després de la visita del ministre de Cultura espanyol, Jorge Semprún a Barcelona, amb motiu de la presentació de la Carta Europea de l'Àudio-Visual, es pot dir que s'ha entrat en una nova fase, marcada per un intent d'aproximació, en la relació entre el Ministeri i la professió cinematogràfica de l'estat espanyol. Semprún, per primera vegada des que va ser presentat el projecte del nou decret, va deixar de banda el llenguatge autocomplaent i abrupte utilitzat en els darrers dies.

Així, la Carta Europea de l'Àudio-Visual, aprovada fa uns mesos a Delph, haurà servit com a mínim com a teló de fons d'una possible reconciliació. Tot i que Jaime Camino va fer en nom dels directors catalans una crítica dura al decret i als mètodes utilitzats pel ministre, al final de l'acte es podia interpretar que Semprún havia vingut a buscar, curiosament a Barcelona, la possibilitat de trobar una via per a reconduir la discussió sense sortir-ne malparat. A Madrid feia quatre dies que la professió en pes s'havia negat en redó al diàleg.

Santiago Lapeira, president del Col·legi de Directors de Catalunya, utilitzant més les armes d'un diplomàtic que les del president d'un col·lectiu en peu de guerra, va fer una referència a la frase irada que pocs dies abans havia fet el ministre quan va qualificar les protestes dels professionals d'emprenyament, al mateix temps que feia una proposta clara de diàleg: «La protesta no correspon a un cabreig, com va dir el ministre, sinó que és un toc d'atenció molt profund. L'única sortida és el diàleg, per més oposades que siguin les postures».

El ministre no va deixar passar l'oportunitat per alt. Primer va recordar que ell també es considerava part de la professió com a guionista per «molt que ara vulguin ignorar-ho» i tot seguit es va posar a malparlar de la Miró en to de confessió: Explicaré una cosa que no he dit abans enlloc. L'única

vegada que com a ministre vaig parlar amb Pilar Miró em va dir: «No sé per què vols reformar aquest decret de cinematografia i millorar-lo. Aquesta societat no es mereix cap altra cosa». Jo li vaig dir que sí, que creia que es mereix una altra cosa i he fet l'aposta amb mi mateix perquè es notin totes les millores que aconseguirem amb aquest nou decret de cinematografia. A continuació va anunciar que «no hi haurà modificacions a les ajudes al cinema mentre no hi hagi un acord europeu sobre el tema»; després d'insistir en el punt que el decret presentat no és definitiu va oferir «el diàleg per millorar-lo i corregir-lo si és necessari».

Les raons d'un rebuig

El Projecte de Reial Decret de cinematografia que, segons els seus impulsors, ha d'estimular a la indústria cinematogràfica i corregir els efectes perversos de l'antic decret, ha estat rebutjat unànimement per tots els professionals, sobretot per considerar-lo regressiu per a la indústria, per no haver considerat la realitat del mercat cinematogràfic i per la mentalitat de menyspreu i desconfiança que traspua cap a la indústria.

En un terreny més concret els professionals rebutgen el decret perquè no esmena els defectes del decret anterior, ja que no entra per res en la reforma del mercat. Mentre redueix les subvencions anticipades a un màxim de 50 milions no s'ocupa de regularitzar la situació de pirateria que hi ha en el mercat del vídeo, i que hauria de ser una de les fonts principals d'ingressos del cinema.

Per a Helena Matas, nova presidenta de la també nova Associació Catalana de Productors, recentment sorgida arran d'una fusió de les dues associacions existents, manifestava a EL TEMPS que «el decret ha tingut una cosa boníssima. Ha aconseguit unir a tota la professió. Que es preparin, aquesta vegada no ens podran trepitjar», i afegeix, «aquest decret és un pedaç més. Ignora quines són les característiques del mercat i aplica un model regressiu. Cal una regularització del

Santiago Lapeira, president del Col·legi de Directors

Helena Matas.

Catalunya i Jorge Semprún, ministre de Cultura.

DOMÈNEC UMBERT

Xavier Bru de Sala.

DOMÈNEC UMBERT

Romà Guardiet.

DOMÈNEC UMBERT

Jaime Camino.

DOMÈNEC UMBERT

Rosa Romero.

mercat. Mai s'ha vist tant de cinema com ara, però nosaltres no en rebem els beneficis. A vegades penso que ens fa falta un Borrell del cinema, no hi ha cap llei que penalitzi el frau que s'està fent amb el vídeo, ni tampoc s'ha reformat el control de taquilla. Si arreglessin tot això, no caldria rebre ajudes, perquè en realitat els diners els guanyem, però el que passa és que nosaltres no els veiem. A Europa un 50% dels ingressos d'una pel·lícula vénen del vídeo i la televisió. Aquí en canvi, com no hi ha cap mena de control, no recuperem ni un 5%. Evidentment pel mig hi ha gent que sí que fa el negoci, però és gent que no ha arriscat res en la producció ni creació del cinema».

Per a Helena Matas seria molt important que es fes una Llei que posés fi a la síndrome del decret: «Volem una Llei. No podem estar permanentment condicionats per decrets. La indústria no pot estar sotmesa als canvis de ministres. Em sembla que això és prou clar».

El cinema català, en una situació difícil

Si bé el decret Miró no es lluïa especialment per impulsar el cinema català, Méndez Leite va acceptar una proposta del Col·legi de Directors de crear una subcomissió de valoració a Barcelona amb autonomia respecte la de Madrid, a partir de la realitat que a Barcelona es produeix un 30% del total de producció cinematogràfica estatal. Aquest acord no va ser legislatat mai i va quedar com un pedaç garantit per un pacte entre cavallers.

L'existència d'aquest centre de decisió a Barcelona no tenia només la connotació d'estalviar enviar els projectes a Madrid, sinó que comportava la presència de professionals catalans en la Comissió i el reconeixement de Barcelona com a Centre de Producció cinematogràfica. Els resultats no es van fer esperar, i l'aportació de l'estat cap al cinema català va passar d'un 6% a un 30%.

Ara, el nou projecte de decret no tant sols no legalitza aquesta situació, que encara que fos com a pedaç tenia la virtut de l'eficàcia, sinó que la ignora. El centre de producció catalana no existeix per al decret. I tot apunta a la desaparició d'aquest centre de decisió autònom.

Això és més greu si es té en compte que la Generalitat té les competències traspasades, però no se li ha traspasat mai la part proporcional que li tocaria dels Fons de Protecció del

DOMÈNEC UMBERT

DOMÈNEC UMBERT

Francesc Bellmunt i Manel Valls.

Cinema, valorat en 2.500 milions.

Reiteradament la Generalitat, i concretament el director general de Promoció Cultural, Xavier Bru de Sala, han expressat la seva voluntat que es faci aquest traspàs. Segons Bru de Sala, la negociació s'ha posat en marxa i tot depèn d'un sí o un no del Ministeri. Els càlculs fan pensar que al cinema català li correspondrien uns 750 milions, partint de la realitat que un terç de les pel·lícules de tot l'estat es fan a Barcelona.

Però si la declaració de Delph va ser el marc per a una previsible aproximació del Ministeri i els professionals, no va actuar de cap manera com a bon presagi per al cinema català. Semprún va resoldre les preguntes sobre la desaparició de la Comissió de Barcelona amb un amable «farem tot el que sigui favorable al cine català. Segur que arribarem a un acord». Davant la insistència dels periodistes sobre el traspàs del Fons de Protecció cinematogràfica, el ministre va afirmar que no es pot establir una regla de tres per solucionar el problema, ni tampoc que s'hagi de fer la negociació a partir del total de 2.500 milions. Segons Semprún, «això no ha de ser així perquè no tota aquesta quantitat es destina a subvencions». Davant d'aquesta situació, Santiago Lapeira ha manifestat que «si no és possible el traspàs del Fons, s'han de traspasar els mecanismes financers que permetin dotar econòmicament les competències traspasades».

Si la crisi creada arran del nou decret ha donat lloc a un nivell de l'estat espanyol a un Comitè unitari interprofessional de la cinematografia i l'àudiovisual, al Principat s'ha creat un Comitè per a la Cultura i la Indústria Cinematogràfica a Catalunya, format per l'Associació Catalana de Productors Cinematogràfics i el Col·legi de Directors de Cinema de Catalunya, per afrontar la inoperància pública.

Aquest Comitè constata que, malgrat el tracte dialogant entre la Generalitat i els professionals, la situació crítica que arrossega el cinema català necessita mesures urgents i demana, cas de no aconseguir-se per a Catalunya la part del Fons de Protecció, que la Generalitat garanteixi el finançament necessari.

A l'hora de tancar aquesta edició, sembla que les negociacions estan a punt de començar, els professionals catalans, no sense dificultat, han aconseguit que Helena Matas els representi a la taula de negociacions. La solució específica per al cinema català no es presenta fàcil. □